

Τα δικαιώματά σας κοινωνικής ασφάλισης

στην Τσεχική Δημοκρατία

Κοινωνική Ευρώπη

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Οι πληροφορίες που παρέχονται από τον παρόντα οδηγό έχουν συνταχθεί και επικαιροποιηθεί σε στενή συνεργασία με τους εθνικούς αντιπροσώπους του συστήματος αμοιβαίας πληροφόρησης για την κοινωνική προστασία (MISSOC). Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το δίκτυο MISSOC παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=815>

Ο παρών οδηγός παρέχει μια γενική περιγραφή του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης που εφαρμόζεται στις αντίστοιχες χώρες. Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται μέσω άλλων δημοσιεύσεων του δικτύου MISSOC, οι οποίες διατίθενται μέσω του παραπάνω συνδέσμου. Μπορείτε επίσης να επικοινωνείτε με τις αρμόδιες αρχές και τα ιδρύματα που παρατίθενται στο παράρτημα I του παρόντος οδηγού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και κάθε πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό της δεν φέρουν καμία ευθύνη κατ' οιονδήποτε τρόπο για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα δημοσίευση.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση	4
Εισαγωγή	4
Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας	4
Χρηματοδότηση.....	6
Το δικαίωμά σας σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	6
Κεφάλαιο II: Υγειονομική περίθαλψη.....	8
Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;	8
Τι καλύπτεται;	8
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;	8
Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη .	9
Κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα	10
Πότε δικαιούστε παροχές ασθενείας σε χρήμα;	10
Τι καλύπτεται;	10
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθενείας σε χρήμα;	11
Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθενείας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	11
Κεφάλαιο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας	13
Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;	13
Τι καλύπτεται;	13
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές μητρότητας και πατρότητας;.....	14
Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	14
Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας	15
Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;	15
Τι καλύπτεται;	15
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές αναπηρίας;	17
Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	17
Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος	18
Πότε δικαιούστε παροχές γήρατος;	18
Τι καλύπτεται;	18
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές γήρατος;.....	19
Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	20

Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων	22
Πότε δικαιούστε παροχές επιζώντων;	22
Τι καλύπτεται;	22
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές επιζώντων;	23
Το δικαίωμά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	23
Κεφάλαιο VIII: Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες	24
Πότε δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;	24
Τι καλύπτεται;	24
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;	26
Το δικαίωμά σας σε παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικών ασθενειών όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	26
Κεφάλαιο IX: Οικογενειακά επιδόματα	27
Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;	27
Τι καλύπτεται;	27
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;	28
Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	28
Κεφάλαιο X: Ανεργία	30
Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;	30
Τι καλύπτεται;	30
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές ανεργίας;	31
Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	31
Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι διαβίωσης	32
Πότε δικαιούστε παροχές λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;	32
Τι καλύπτεται;	32
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;	33
Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	34
Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη	35
Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;	35
Τι καλύπτεται;	35
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;	35
Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	36

Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι.....	37
Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές	38

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση

Εισαγωγή

Το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της Τσεχικής Δημοκρατίας περιλαμβάνει τα ασφαλιστικά καθεστώτα συνταξιοδοτικής ασφάλισης, ασφάλισης ασθενείας και υγείας, καθώς και την εθνική πολιτική για την απασχόληση και το μη ανταποδοτικό καθεστώς κοινωνικών παροχών. Το καθεστώς ασφάλισης υγείας χρηματοδοτείται μέσω των ταμείων ασφάλισης υγείας. Άλλες πτυχές του καθεστώτος χρηματοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Τα ασφαλιστρα καταβάλλονται από τους εργοδότες και τους μισθωτούς ή από τους αυτοαπασχολούμενους. Η ασφάλιση υγείας, η συνταξιοδοτική ασφάλιση και η εθνική πολιτική για την απασχόληση είναι υποχρεωτικές για όλα τα οικονομικώς ενεργά άτομα. Το καθεστώς ασφάλισης ασθενείας είναι υποχρεωτικό για τους εργοδότες και προαιρετικό για τους αυτοαπασχολούμενους. Ακόμη, ορισμένες κατηγορίες προσώπων θεωρούνται ασφαλισμένοι χωρίς να πρέπει να καταβάλλουν ασφαλιστρα (φοιτητές, γυναίκες σε άδεια μητρότητας κ.λπ.), εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις.

Η ασφάλιση ασθενείας είναι υποχρεωτική για οποιονδήποτε διαμένει μόνιμα στη χώρα και εργάζεται για λογαριασμό εργοδότη που εδρεύει στην επικράτεια της Τσεχικής Δημοκρατίας. Οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα υπό καθεστώς μισθωτού ή αυτοαπασχολούμενου εργαζόμενου στην Τσεχική Δημοκρατία ασφαλιζονται επίσης. Για ορισμένες κατηγορίες προσώπων, όπως τα παιδιά χωρίς οικονομικούς πόρους (μέχρι την ηλικία των 26 ετών), οι συνταξιούχοι, οι δικαιούχοι οικογενειακών επιδομάτων, οι γυναίκες σε άδεια μητρότητας, οι αιτούντες εργασία κ.λπ., τα ασφαλιστρα καταβάλλονται από το κράτος.

Η ασφάλιση ανεργίας είναι υποχρεωτικό καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης που χρηματοδοτείται από εισφορές, καλύπτει τον ενεργό πληθυσμό (συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων) και χορηγεί παροχές ανάλογα με τα εισοδήματα.

Το δημόσιο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας είναι μη ανταποδοτικό καθεστώς που χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό και τελεί υπό τη διαχείριση των αρμόδιων κρατικών φορέων. Μέσω του δημόσιου καθεστώτος κοινωνικής πρόνοιας, το κράτος παρέχει στήριξη κυρίως σε οικογένειες με συντηρούμενα τέκνα οι οποίες βρίσκονται σε κοινωνική κατάσταση που αναγνωρίζεται ως ιδιαίτερα δυσχερής και από την οποία αδυνατούν να εξέλθουν με τους δικούς τους οικονομικούς πόρους και με τις δικές τους δυνατότητες.

Στις παροχές κοινωνικής πρόνοιας που χρηματοδοτούνται από τους φόρους περιλαμβάνονται, πέραν του συστήματος κοινωνικών υπηρεσιών, ορισμένες εφάπαξ παροχές προς άτομα με αναπηρία και το καθεστώς στήριξης σε περίπτωση υλικής ανάγκης. Το καθεστώς αυτό απευθύνεται σε άτομα με ανεπαρκές εισόδημα και αποσκοπεί στη διασφάλιση των βασικών αναγκών τους σε επίπεδο διαβίωσης και στέγασης. Βασική προϋπόθεση για την υπαγωγή στο εν λόγω καθεστώς είναι να έχει ο δικαιούχος χαμηλό εισόδημα το οποίο να αδυνατεί, συν τοις άλλοις, να βελτιώσει με τις δικές του προσπάθειες (εργασία, αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων, κ.λπ.).

Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας

Υγειονομική περίθαλψη

Η κεντρική αρχή των κρατικών διοικητικών υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης είναι το υπουργείο Υγείας (*Ministerstvo Zdravotnictví*), το οποίο, μεταξύ άλλων, θεσπίζει το συναφές νομοθετικό πλαίσιο. Η ασφάλιση υγείας είναι υποχρεωτική για όλα τα άτομα που κατοικούν

μόνιμα ή απασχολούνται από εργοδότη με έδρα στο έδαφος της Τσεχικής Δημοκρατίας, καθώς και για όσους καλύπτονται από κανονισμούς ή διμερείς συμφωνίες ΕΕ. Η ασφάλιση αυτή παρέχεται από εννέα εταιρείες ασφάλισης υγείας οι οποίες αποτελούν ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα. Οι δικαιούχοι δικαιούνται να επιλέγουν ελεύθερα εταιρεία ασφάλισης υγείας αλλά και πάροχο υγειονομικής περίθαλψης συμβεβλημένο με την εταιρεία ασφάλισης ασθένειας την οποία έχουν επιλέξει. Η νομοθεσία εγγυάται τους συμβατικούς κανόνες καθώς και την προσβασιμότητα και ποιότητα της υγειονομικής περίθαλψης.

Παροχές γήρατος, αναπηρίας, επιζώντων, ασθένειας σε χρήμα

Το υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (*MOLSA*) (*Ministerstvo práce a sociálních věcí*) θεσπίζει τη νομοθεσία για όλους τους τομείς της κοινωνικής ασφάλισης (με εξαίρεση την ασφάλιση υγείας). Το διοικητικό έργο διεκπεραιώνεται από γραφεία της τσεχικής διεύθυνσης κοινωνικής ασφάλισης (*Česká správa sociálního zabezpečení, CSSZ*), η οποία υπάγεται στο υπουργείο και εποπτεύεται από αυτό. Το Κέντρο της τσεχικής διεύθυνσης κοινωνικής ασφάλισης (*Ústředí České správy sociálního zabezpečení, CSSZ*) εποπτεύει 76 τοπικές υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης (*Okresní správa sociálního zabezpečení, OSSZ*).

Η κύρια αποστολή του CSSZ είναι να συλλέγει τις εισφορές για το βασικό καθεστώς συνταξιοδοτικής ασφάλισης, το καθεστώς ασφάλισης ασθένειας και για το εθνικό σύστημα πολιτικής για την απασχόληση (ασφάλιση ανεργίας και προγράμματα σχετικά με την πολιτική για την απασχόληση). Το CSSZ είναι επίσης υπεύθυνο για τον υπολογισμό και την καταβολή των επιδομάτων σύνταξης και ασθένειας, καθώς και για τη διαχείριση των δεδομένων των ασφαλισμένων (με εξαίρεση το καθεστώς που αφορά την εθνική πολιτική για την απασχόληση).

Ανεργία

Τοπικά γραφεία απασχόλησης (*Úřad práce*) λειτουργούν στις διάφορες περιφέρειες της χώρας και υπάγονται στο τμήμα πολιτικών απασχόλησης και αγοράς εργασίας (*Sekce politiky zaměstnanosti a trhu práce*) του MOLSA. Κύριες δραστηριότητές τους είναι η καταβολή των επιδομάτων ανεργίας, η τήρηση μητρώων των αιτούντων εργασία, καθώς και η προώθηση και η δημιουργία δυνατοτήτων απασχόλησης. Τέλος, τα τοπικά γραφεία απασχόλησης αναπτύσσουν και οργανώνουν προγράμματα για την απασχόληση (τοποθέτηση ανέργων σε θέσεις απασχόλησης, επαγγελματικός προσανατολισμός, επαγγελματική επανένταξη κ.λπ.).

Οικογένεια

Τα δημόσια καθεστάτα κοινωνικής πρόνοιας, τα οποία καλύπτουν τις οικογενειακές παροχές και το επίδομα κηδείας, τελούν υπό τη διαχείριση των γραφείων απασχόλησης (*Úřad práce*). Τα τελευταία είναι αρμόδια για όλες τις δραστηριότητες που άπτονται της διαχείρισης των δημόσιων παροχών κοινωνικής πρόνοιας, και συγκεκριμένα για την παραλαβή των αιτήσεων, την εγγραφή των υποψηφίων, τη συγκέντρωση των απαραίτητων στοιχείων, τη λειτουργία του εθνικού συστήματος πληροφοριών, τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις παροχές και την έκδοση επίσημων αποφάσεων. Προκειμένου να ανταποκρίνονται καλύτερα στα αιτήματα των πολιτών, τα τοπικά γραφεία απασχόλησης έχουν δημιουργήσει σημεία εξυπηρέτησης σε ορισμένες μικρές πόλεις.

Κοινωνική βοήθεια

Εφάπαξ ή περιοδικές παροχές καταβάλλονται από τις δημοτικές αρχές και χρηματοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό (φορολογία). Πρόκειται για υποχρεωτικές ή προαιρετικές παροχές για την αγορά ειδικών βοηθημάτων, την τροποποίηση της οικίας των δικαιούχων, την αγορά, την ειδική τροποποίηση και λειτουργία μηχανοκίνητου οχήματος, τη μεταφορά των δικαιούχων και τη διατροφή σκύλου-οδηγού.

Στο πλαίσιο του καθεστώτος στήριξης σε περίπτωση υλικής ανάγκης, παρέχονται οι ακόλουθες περιοδικές ή εφάπαξ παροχές: επίδομα διαβίωσης, συμπληρωματικό επίδομα στέγασης και έκτακτη άμεση βοήθεια. Οι παροχές καταβάλλονται σε άτομα με χαμηλά εισοδήματα ή σε άτομα που βρίσκονται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Οι δημοτικές αρχές χορηγούν βοηθήματα σε περίπτωση υλικής ανάγκης, τα οποία χρηματοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό (φορολογία).

Οι κοινωνικές υπηρεσίες παρέχουν συνδρομή και στήριξη σε άτομα που βρίσκονται σε δυσμενείς κοινωνικές καταστάσεις, καθώς και επίδομα φροντίδας. Το τελευταίο είναι ουσιαστικά μια περιοδική μηνιαία παροχή που καταβάλλεται σε άτομα τα οποία εξαρτώνται από τη βοήθεια τρίτων λόγω μακροχρόνιων προβλημάτων υγείας. Το επίδομα φροντίδας χορηγείται από τις δημοτικές αρχές και χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό (φορολογία).

Μακροχρόνια περίθαλψη

Η μακροχρόνια περίθαλψη δεν ασφαρίζεται στο πλαίσιο ενός μόνο καθεστώτος, αλλά περιλαμβάνεται μερικώς στο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης, το οποίο τελεί υπό την ευθύνη του Υπουργείου Υγείας, και στο καθεστώς κοινωνικών υπηρεσιών, για τη διαχείριση του οποίου αρμόδιο είναι το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Χρηματοδότηση

Το καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης και οι παροχές ανεργίας χρηματοδοτούνται από τις εισφορές των μισθωτών και των εργοδοτών. Το καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης χρηματοδοτείται από εισφορές και από φόρους. Τα οικογενειακά επιδόματα και η κοινωνική πρόνοια χρηματοδοτούνται από φόρους.

Το δικαίωμά σας σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης στην Ευρώπη διαφέρουν από χώρα σε χώρα, γι' αυτό και οι σχετικές διατάξεις της ΕΕ αποσκοπούν στον καλύτερο συντονισμό τους. Είναι σημαντικό να υπάρχουν κοινοί κανόνες που διασφαλίζουν την πρόσβαση στις κοινωνικές παροχές ώστε να μη ζημιώνονται οι ευρωπαίοι εργαζόμενοι και άλλοι ασφαλισμένοι όταν ασκούν το δικαίωμά τους για ελεύθερη κυκλοφορία εντός της ΕΕ. Οι κανόνες αυτοί βασίζονται σε τέσσερις αρχές.

- Όταν μετακινείστε εντός της Ευρώπης, είστε πάντα ασφαλισμένος με βάση τη νομοθεσία ενός και μόνο κράτους μέλους: κατά κανόνα, εάν είστε εργαζόμενος, η χώρα αυτή θα είναι η χώρα στην οποία εργάζεστε, εάν δεν εργάζεστε, θα είναι η χώρα στην οποία διαμένετε.
- Η αρχή της ίσης μεταχείρισης διασφαλίζει ότι έχετε τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους πολίτες της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένος.
- Όταν είναι απαραίτητο, περίοδοι ασφάλισης που κατοχυρώνονται σε άλλες χώρες της ΕΕ μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση κάποιου επιδόματος.
- Οι παροχές σε χρήμα μπορούν να «εξάγονται», εάν ζείτε σε χώρα διαφορετική από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένος.

Μπορείτε να επικαλείστε τις διατάξεις της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης στα 27 κράτη μέλη, τη Νορβηγία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν (ΕΟΧ) και την Ελβετία (31 χώρες συνολικά).

Ορισμένες γενικές πληροφορίες σχετικά με τις διατάξεις της ΕΕ παρέχονται στο τέλος κάθε κεφαλαίου. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης για όσους μετακινούνται ή ταξιδεύουν στην ΕΕ, την Ισλανδία, το

Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία διατίθενται στη διεύθυνση:
<http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο II: Υγειονομική περίθαλψη

Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;

Δικαίωμα στη δημόσια υγειονομική περίθαλψη έχουν όσοι κατοικούν μόνιμα στην Τσεχική Δημοκρατία, οι εργαζόμενοι σε εταιρείες που εδρεύουν στην Τσεχική Δημοκρατία και οι αυτοαπασχολούμενοι που υπόκεινται στην τσεχική νομοθεσία.

Τι καλύπτεται;

Οι ασφαλισμένοι δικαιούνται να επιλέγουν ελεύθερα ιατρό πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης συμβεβλημένο με την ασφαλιστική εταιρεία την οποία έχουν επιλέξει. Μπορούν να επιλέγουν άλλον ιατρό κάθε τρεις μήνες. Δεν υπάρχουν περιορισμοί όσον αφορά την επιλογή παρόχου υγειονομικής περίθαλψης εκ μέρους του ασθενούς.

Η επίσκεψη σε γενικό ή ειδικό ιατρό ή σε οδοντίατρο κατά την οποία διενεργείται κλινική εξέταση χρεώνεται με 30 CZK (1,24 ευρώ), ενώ η επίσκεψη σε ιατρό για επείγον περιστατικό χρεώνεται με 90 CZK (3,71 ευρώ). Χρεώνεται επίσης τέλος νοσηλείας σε νοσοκομείο (περίθαλψη σε κρατικό ίδρυμα και ολοκληρωμένη φροντίδα σε κέντρο λουτροθεραπείας), το οποίο ανέρχεται στα 60 CZK (2,47 ευρώ) την ημέρα. Από τις χρεώσεις αυτές που προβλέπει η νομοθεσία εξαιρούνται διάφορες κατηγορίες ατόμων και συγκεκριμένα:

- όσοι εργάζονται σε ιδρύματα για παιδιά,
- παιδιά υπό καθεστώς μόνιμης επιμέλειας,
- όσοι εργάζονται σε ιδρύματα για άτομα με αναπηρίες ή για ηλικιωμένους, εφόσον το υπόλοιπο του ελάχιστου εισοδήματός τους (όπως καθορίζεται από άλλη νομική διάταξη) είναι μικρότερο από 800 CZK (33 ευρώ),
- τα άτομα για τα οποία έχει εκδοθεί δικαστική εντολή προστασίας,
- όσοι βρίσκονται αποδεδειγμένα σε κατάσταση υλικής ανάγκης,
- όσοι υποχρεούνται να ακολουθήσουν θεραπεία για μολυσματική ασθένεια.

Οι χρεώσεις αυτές δεν ισχύουν επίσης σε περίπτωση προληπτικής εξέτασης, εξέτασης συγκεκριμένων κατηγοριών ασθενών σε εξωτερικά ιατρεία (συμπεριλαμβανομένων των εγκύων), αιμοκάθαρσης, εργαστηριακών ή διαγνωστικών εξετάσεων, εξέτασης από ιατρό με ειδικότητα στη μετάγγιση αίματος, καθώς και για παιδιά ηλικίας έως και 18 ετών.

Στο πλαίσιο της υγειονομικής περίθαλψης, οι εξωτερικοί ασθενείς επιβαρύνονται με συμμετοχή στο κόστος των φαρμάκων και των ιατροτεχνολογικών προϊόντων. Η νομοθεσία προβλέπει χρέωση 30 CZK (1,24 ευρώ) για κάθε συνταγογραφούμενο φάρμακο, η οποία επιστρέφεται εν όλω ή εν μέρει από το δημόσιο καθεστώς ασφάλισης υγείας. Εξαιρέσεις από τις εν λόγω χρεώσεις ισχύουν ως ανωτέρω.

Οι δαπάνες για οδοντιατρικές υπηρεσίες επιστρέφονται βάσει ειδικού τιμοκαταλόγου και δεν επιβαρύνουν τον ασθενή, εκτός κι αν η νομοθεσία προβλέπει το αντίθετο.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;

Οι ασθενείς έχουν άμεση πρόσβαση, χωρίς να χρειάζεται να παραπεμφθούν από άλλο γιατρό. Ο μόνος περιορισμός που υπάρχει αφορά τις περιπτώσεις ασθενών οι οποίοι επιθυμούν την κάλυψη μη επείγουσας θεραπείας από τη δημόσια ασφάλιση υγείας: ο πάροχος πρέπει να είναι συμβεβλημένος με την εταιρεία ασφάλισης υγείας που έχει επιλέξει ο συγκεκριμένος ασθενής. Εφόσον έχουν παραπεμπτικό από ιατρό πρωτοβάθμιας

περίθαλψης ή ειδικό ιατρό, οι ασθενείς μπορούν να επιλέξουν ελεύθερα μεταξύ των συμβεβλημένων νοσοκομείων.

Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Εάν διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε, τόσο εσείς όσο και η οικογένειά σας, να χρησιμοποιείτε τις υπηρεσίες δημόσιας υγειονομικής περίθαλψης που παρέχονται εκεί. Αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι η περίθαλψη θα είναι δωρεάν, πράγμα το οποίο εξαρτάται από τη νομοθεσία της κάθε χώρας.

Εάν προγραμματίζετε προσωρινή παραμονή (διακοπές, επαγγελματικό ταξίδι κ.λπ.) σε άλλη χώρα της ΕΕ ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, προμηθευτείτε την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας (EHIC) προτού αναχωρήσετε. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κάρτα EHIC και πώς να την αποκτήσετε παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ehic.europa.eu>.

Εάν προγραμματίζετε να εγκατασταθείτε μόνιμα σε άλλη χώρα της ΕΕ, περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά σας σχετικά με παροχές υγειονομικής περίθαλψης παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα

Πότε δικαιούστε παροχές ασθενείας σε χρήμα;

Η ασφάλιση ασθενείας υπάγεται στο υποχρεωτικό καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης των μισθωτών, οι οποίοι δικαιούνται παροχές ανάλογες προς τα εισοδήματά τους. Για τους αυτοαπασχολούμενους, το συγκεκριμένο σκέλος της ασφάλισης είναι εθελοντικό.

Οι μισθωτοί που κερδίζουν λιγότερα από 2.000 CZK (82 ευρώ) το μήνα ή που εργάζονται λιγότερο από 14 συναπτες ημερολογιακές ημέρες το μήνα δεν υπάγονται στο καθεστώς υποχρεωτικής ασφάλισης. Το καθεστώς ασφάλισης ασθενείας των μισθωτών προβλέπει τέσσερις τύπους επιδομάτων:

- επίδομα ασθενείας
- παροχές για οικογενειακή φροντίδα
- αποζημίωση εγκυμοσύνης και μητρότητας (βλ. Κεφάλαιο IV),
- επίδομα μητρότητας (βλ. Κεφάλαιο IV).

Η ασφάλιση ασθενείας είναι προαιρετική για τους αυτοαπασχολούμενους και καλύπτει το επίδομα ασθενείας και το επίδομα μητρότητας (βλ. Κεφάλαιο IV).

Το επίδομα ασθενείας καταβάλλεται βάσει της ανικανότητας προς εργασία του αιτούντος, η οποία πιστοποιείται από ιατρό από την εικοστή δεύτερη ημερολογιακή ημέρα της ασθένειας. Από την τέταρτη μέχρι την εικοστή πρώτη ημερολογιακή ημέρα οι εργοδότες καταβάλλουν αποζημίωση μισθού για κάθε ημέρα εργασίας που χάνεται λόγω της ασθένειας. Δεν απαιτείται καμία περίοδος απασχόλησης ή κατάρτισης. Για να δικαιούνται το εν λόγω επίδομα, οι αυτοαπασχολούμενοι που έχουν ασφαλιστεί προαιρετικά και έχουν επιλέξει το ύψος των ασφαλιστρών που καταβάλλουν για ασφάλιση ασθενείας πρέπει να έχουν καταβάλει εισφορές σε καθεστώς ασφάλισης ασθενείας αυτοαπασχολούμενων για τρεις τουλάχιστον μήνες πριν από την επέλευση της προσωρινής ανικανότητας προς εργασία.

Οι παροχές για οικογενειακή φροντίδα αποσκοπούν στην οικονομική υποστήριξη των μισθωτών που φροντίζουν άρρωστο παιδί ή ενήλικο μέλος της οικογένειάς τους. Οι προϋποθέσεις είναι ο άρρωστος να διαμένει στο ίδιο σπίτι με τον μισθωτό (με εξαίρεση τα παιδιά ηλικίας κάτω των δέκα ετών), να μην υπάρχει κανείς άλλος διαθέσιμος να τον φροντίσει και να μην υπάρχει δυνατότητα εισαγωγής σε νοσοκομείο.

Τι καλύπτεται;

Το ύψος των καταβαλλόμενων παροχών βασίζεται σε ποσό αναφοράς (βάση υπολογισμού) το οποίο υπολογίζεται βάσει των ακαθάριστων αποδοχών των τελευταίων δώδεκα μηνών ανά ημέρα ως ακολούθως:

- έως 825 CZK (34 ευρώ): 90%
- από 825 CZK (34 ευρώ) έως 1.237 CZK (50 ευρώ): 60%
- από 1.237 CZK (50 ευρώ) έως 2.474 CZK (102 ευρώ): 30%
- δεν λαμβάνονται υπόψη αποδοχές άνω των 2.474 CZK (102 ευρώ).

Τα επιδόματα ασθενείας υπολογίζονται με βάση το ημερήσιο ποσό αναφοράς με εφαρμογή των ακόλουθων ποσοστών:

- παροχές για οικογενειακή φροντίδα 60% της ημερήσιας βάσης υπολογισμού,
- για την παροχή ασθένειας: 60% της ημερήσιας βάσης υπολογισμού από την δέκατη πέμπτη ημερολογιακή ημέρα.

Οι παροχές ασθένειας καταβάλλονται ανά ημερολογιακή ημέρα. Το μέγιστο διάστημα είναι 380 ημέρες από την έναρξη της ανικανότητας, όχι όμως μετά το τέλος της περιόδου ανικανότητας ή την επιβεβαίωση της ολικής ή μερικής αναπηρίας.

Για τους δικαιούχους σύνταξης γήρατος ή αναπηρίας τρίτου βαθμού, τα επιδόματα χορηγούνται για το διάστημα ανικανότητας προς εργασία εάν αυτό είναι αποτέλεσμα επαγγελματικής ασθένειας ή εργατικού ατυχήματος. Μπορούν να χορηγούνται για μέγιστο διάστημα 70 ημερολογιακών ημερών κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους ή για διάστημα 70 ημερών εάν η ανικανότητα προς εργασία εκτείνεται σε δύο ημερολογιακά έτη. Το ημερήσιο ποσό αναφοράς υπολογίζεται βάσει των μέσων ακαθάριστων εισοδημάτων,

Οι παροχές για οικογενειακή φροντίδα χορηγούνται για τις εννέα πρώτες ημερολογιακές ημέρες το πολύ ή για μέγιστο διάστημα δεκαέξι ημερών εάν ο μισθωτός ζει μόνος ή πρέπει να φροντίζει παιδί που δεν έχει ακόμα ολοκληρώσει την υποχρεωτική σχολική εκπαίδευση και που, χωρίς αυτόν, θα ήταν μόνο.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθένειας σε χρήμα;

Οι αιτήσεις για επιδόματα ασθένειας υποβάλλονται μέσω ειδικού εντύπου θεωρημένου από γιατρό από την πρώτη ημέρα της ασθένειας. Οι μισθωτοί καταθέτουν τις αιτήσεις μέσω του εργοδότη τους και οι αυτοαπασχολούμενοι μέσω της υπηρεσίας της περιφέρειάς τους που είναι αρμόδια για ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης.

Κάθε μισθωτός, του οποίου η σύμβαση εργασίας λήγει ενώ εξακολουθεί να ισχύει η περίοδος ασφαλιστικής κάλυψής του, δικαιούται να λαμβάνει επιδόματα. Η περίοδος κάλυψης ισχύει για επτά ημέρες μετά την ημέρα παύσης της σχέσης εργασίας. Εάν ο μισθωτός έχει εργαστεί για διάστημα συντομότερο από εκείνο της προηγούμενης απασχόλησής του, η περίοδος κάλυψης διαρκεί μόνο για τον αριθμό των ημερών πραγματικής εργασίας.

Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθένειας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Κατά κανόνα, οι παροχές ασθένειας σε χρήμα (δηλαδή παροχές που συνήθως αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται λόγω ασθένειας) καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας.*

Όταν εγκαθιστάστε σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, κάθε φορά που πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις ώστε να δικαιούστε παροχή ασθένειας, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας της σχετικής από τις προαναφερθείσες χώρες. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την κάλυψη της ασφάλισης ασθένειας όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας

Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Πέραν της προγεννητικής και επιλόχειας φροντίδας, συμπεριλαμβανομένου του δωρεάν τοκετού και της δωρεάν νοσοκομειακής περίθαλψης, το καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης καταβάλλει παροχές μητρότητας και πατρότητας σε χρήμα.

Για να λάβουν επίδομα μητρότητας, οι μισθωτοί πρέπει να έχουν καταβάλει εισφορές ασφάλισης ασθενείας για τουλάχιστον 270 ημερολογιακές ημέρες κατά τη διάρκεια των δύο ετών πριν από τη γέννηση του παιδιού τους. Οι αυτοαπασχολούμενες πρέπει να έχουν καταβάλει ασφάλιστρα ασθενείας και εισφορές για την ασφάλιση ασθενείας των αυτοαπασχολούμενων για τουλάχιστον 180 ημέρες στη διάρκεια του έτους πριν από τη γέννηση.

Η αποζημίωση εγκυμοσύνης χορηγείται στη μισθωτή γυναίκα κατά την περίοδο της εγκυμοσύνης ή στη μητέρα μέχρι τον ένατο μήνα μετά τον τοκετό, εάν έχει μεταταχθεί λόγω της εγκυμοσύνης της σε άλλη θέση με χαμηλότερες αποδοχές.

Τι καλύπτεται;

Το επίδομα μητρότητας ανέρχεται στο 70% του ποσού αναφοράς.

Τα επιδόματα μητρότητας χορηγούνται για μέγιστο διάστημα 28 εβδομάδων, ή 37 εβδομάδων σε περίπτωση δίδυμου ή πολλαπλού τοκετού και εάν η μητέρα έχει την επιμέλεια τουλάχιστον δύο εκ των παιδιών της, ή στις άγαμες, χήρες, διαζευγμένες ή μόνες γυναίκες για οποιονδήποτε άλλο σημαντικό λόγο, ή σε όσες δεν ζουν με σύντροφο. Τα επιδόματα αυτά χορηγούνται για μέγιστο διάστημα 22 ή 31 εβδομάδων ή, κατ'εξαιρεση, μέχρι τη συμπλήρωση οκτώ μηνών ζωής του παιδιού, όταν η δικαιούχος αποδέχεται τη μόνιμη φροντίδα παιδιού βάσει απόφασης του αρμόδιου φορέα, ή παιδιού του οποίου η μητέρα έχει αποβιώσει, και όταν αποδέχεται τη φροντίδα παιδιού του συζύγου γυναίκας στην οποία δεν επιτρέπεται ή δεν είναι σε θέση, για λόγους υγείας, να φροντίζει το παιδί και που δεν λαμβάνει οικονομικές παροχές μητρότητας.

Η αποζημίωση μητρότητας αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ των μέσων ημερήσιων αποδοχών που θα δικαιούταν η μισθωτή πριν από τη μετάταξή της και των ημερήσιων αποδοχών της μετά την τοποθέτησή της στη νέα θέση.

Το ποσό αναφοράς υπολογίζεται βάσει των ακαθάριστων μηνιαίων εισοδημάτων και διαμορφώνεται ως εξής:

- έως 825 CZK (34 ευρώ): 100%.
- από 825 CZK (34 ευρώ) έως 1.237 CZK (50 ευρώ): 60%
- από 1.237 CZK (50 ευρώ) έως 2.474 CZK (102 ευρώ): 30%
- δεν λαμβάνονται υπόψη αποδοχές άνω των 2.474 CZK (102 ευρώ).

Η αποζημίωση μητρότητας χορηγείται, κατ' ανώτατο όριο, έως ότου η γυναίκα ξεκινήσει την άδεια μητρότητας και, μετά από αυτή, μέχρι την ολοκλήρωση εννέα μηνών από τη γέννηση, κατ' ανώτατο όριο. Για τις γυναίκες των οποίων η σχέση εργασίας έληξε κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, η περίοδος κάλυψης είναι πάντα έξι μήνες. Το ίδιο ισχύει και για τους αυτοαπασχολούμενους.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Για να ζητήσετε επίδομα μητρότητας, απαιτείται βεβαίωση ιατρού που να πιστοποιεί την εγκυμοσύνη. Οι γυναίκες που επιθυμούν να υιοθετήσουν παιδί πρέπει να υποβάλουν την αίτησή τους για επίδομα μητρότητας εγγράφως.

Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινήστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις συντονισμού καλύπτουν παροχές μητρότητας και τις συναφείς παροχές πατρότητας. Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε παροχές, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας.

Κατά κανόνα, οι παροχές σε χρήμα (δηλαδή παροχές που αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται) καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας*. Οι παροχές σε είδος (δηλαδή ιατρική περίθαλψη, φάρμακα και νοσοκομειακή περίθαλψη) παρέχονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας διαμονής σας, όπως εάν ήσασταν ασφαλισμένοι εκεί.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας

Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;

Αναγνωρίζονται τρεις βαθμοί αναπηρίας. Τρίτος βαθμός αναπηρίας σημαίνει ότι οι απαραίτητες ικανότητες για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας έχουν μειωθεί κατά τουλάχιστον 70%. Δεύτερος βαθμός αναπηρίας σημαίνει ότι οι απαραίτητες ικανότητες για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας έχουν μειωθεί κατά 50 έως 69%, ενώ στον πρώτο βαθμό αναπηρίας η μείωση των ικανοτήτων είναι της τάξης του 35 έως 49%. Ο πρώτος βαθμός αναπηρίας αντιπροσωπεύει τον ελάχιστο βαθμό ανικανότητας προς εργασία για τον οποίο θεμελιώνεται δικαίωμα στις εν λόγω παροχές.

Η ελάχιστη περίοδος ασφάλισης που απαιτείται για τη χορήγηση του συγκεκριμένου επιδόματος εξαρτάται από την ηλικία κατά την οποία εκδηλώνεται η αναπηρία:

- κάτω των 20 ετών: αρκεί περίοδος ασφάλισης μικρότερη του ενός έτους
- 20 έως 22 ετών: ένα έτος
- 22 έως 24 ετών: 2 χρόνια,
- 24 έως 26 ετών: 3 χρόνια,
- 26 έως 28 ετών: 4 χρόνια,
- 28 έως 38 ετών: 5 χρόνια.
- άνω των 38 ετών: 5 χρόνια (τα τελευταία δέκα χρόνια) ή δέκα χρόνια (τα τελευταία 20 χρόνια)

Εάν ο ασφαλισμένος είναι από 28 έως 38 ετών, ο ελάχιστος αριθμός ετών ασφάλισης υπολογίζεται βάσει δεκαετούς περιόδου αναφοράς πριν από την εκδήλωση της αναπηρίας. Εάν ο ασφαλισμένος είναι άνω των 38 ετών, η περίοδος αναφοράς είναι δέκα ή είκοσι χρόνια (βλ. ανωτέρω).

Όσοι πάσχουν από αναπηρία που εκδηλώθηκε πριν από την ηλικία των 18 ετών λαμβάνουν σύνταξη αναπηρίας τρίτου βαθμού («άτομα με αναπηρία από την παιδική ηλικία»).

Τι καλύπτεται;

Η κάλυψη παρέχεται για την περίοδο που μεσολαβεί από την επέλευση της αναπηρίας μέχρι την ίση ή την ηλικία των 65 ετών. Όταν το άτομο με αναπηρία φτάνει σε ηλικία συνταξιοδότησης, μπορεί να υποβάλει αίτηση για σύνταξη γήρατος η οποία θα καταβληθεί εάν το ύψος της είναι μεγαλύτερο.

Οι παράγοντες που καθορίζουν το ύψος των επιδομάτων είναι το μέσο εισόδημα και η περίοδος ασφάλισης. Όλες οι συντάξεις περιλαμβάνουν δύο σκέλη: μηνιαίο πάγιο ποσό που ανέρχεται στις 2.230 CZK (92 ευρώ) και ένα ποσοστό ανάλογο με τα εισοδήματα, το οποίο υπολογίζεται λαμβανομένης υπόψη της προσωπικής βάσης υπολογισμού και του αριθμού των χρόνων εισφοράς στην ασφάλιση. Το ελάχιστο ποσό από την εφαρμογή του ποσοστιαίου συντελεστή είναι 770 CZK (32 ευρώ). Η προσωπική βάση υπολογισμού στηρίζεται στα μέσα ακαθάριστα εισοδήματα που λάμβανε ο δικαιούχος κατά τα έτη πριν από την επέλευση της αναπηρίας. Η εν λόγω περίοδος αναφοράς ήταν αρχικά δέκα χρόνια, αλλά επιμηκύνεται κατά μία χρονιά ανά έτος μέχρι να φτάσει στα τριάντα ημερολογιακά έτη. Επί του παρόντος καλύπτει όλα τα εισοδήματα από το 1985 και εξής.

Ο τύπος υπολογισμού διαφέρει ανάλογα με το είδος της σύνταξης. Η σύνταξη που αντιστοιχεί στον τρίτο βαθμό αναπηρίας ανέρχεται στο 1,5% της προσωπικής βάσης υπολογισμού ανά έτος ασφάλισης. Η σύνταξη που αντιστοιχεί στον δεύτερο και πρώτο βαθμό αναπηρίας ανέρχεται στο 0,75% και στο 0,5% της προσωπικής βάσης υπολογισμού ανά έτος ασφάλισης αντίστοιχα. Για τα άτομα με αναπηρία από την παιδική ηλικία, το ποσοστό αντιστοιχεί στο 45% της ετήσιας γενικής βάσης υπολογισμού, όπως διαμορφώνεται σύμφωνα με τον μέσο ετήσιο εθνικό μισθό μετά την εφαρμογή των ίδιων μειώσεων με εκείνες που εφαρμόζονται επί της προσωπικής βάσης υπολογισμού για τη χρονιά πριν από τη χορήγηση της σύνταξης. Ο τύπος αυτός χρησιμοποιείται επίσης για όσους δικαιολογούν τουλάχιστον 15 χρόνια ασφάλισης (εκτός των περιόδων πίστωσης εισφορών) και των οποίων η σύνταξη θα ήταν σε διαφορετική περίπτωση χαμηλότερη.

Ιδιαίτερες περιπτώσεις

Περίοδοι μη καταβολής εισφορών (στην κοινωνική ασφάλιση εν γένει) προβλέπονται για τις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων:

- σπουδαστές ή φοιτητές πλήρους φοίτησης στη δευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια εκπαίδευση για περιόδους φοίτησης πριν από το 2009 (έξι έτη κατ' ανώτατο όριο μετά την ηλικία των 18 ετών),
- αιτούντες εργασία που είναι εγγεγραμμένοι στο γραφείο απασχόλησης για τις περιόδους λήψης επιδόματος ανεργίας (τρία έτη κατ' ανώτατο όριο για άτομα ηλικίας άνω των 55 ετών και ένα έτος κατ' ανώτατο όριο για δικαιούχους ηλικίας μέχρι 55 ετών),
- άτομα με μειωμένη ικανότητα εργασίας που παρακολουθούν κατάρτιση σε θέματα απασχόλησης,
- άτομα που υπηρετούν στρατιωτική ή κοινωνική θητεία,
- άτομα που φροντίζουν παιδί μέχρι την ηλικία των 4 ετών (δέκα ετών εάν το παιδί πάσχει από βαριά και μακροχρόνια αναπηρία και χρειάζεται ειδική φροντίδα),
- όσοι φροντίζουν άτομο με αναπηρία,
- δικαιούχοι σύνταξης τρίτου βαθμού αναπηρίας μέχρι την ηλικία συνταξιοδότησης.

Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα για περισσότερες της μίας συντάξεις:

- συντάξεις γήρατος και αναπηρίας: λαμβάνουν μία μόνο σύνταξη, την υψηλότερη από τις δύο
- συντάξεις γήρατος, αναπηρίας οποιουδήποτε βαθμού και χηρείας ή ορφανού τέκνου: λαμβάνουν το ακέραιο ποσό της υψηλότερης σύνταξης και το ήμισυ της άλλης.

Οι οικογενειακές παροχές μπορούν να χορηγούνται σωρευτικά προς τις παροχές αναπηρίας. Οι παροχές ανεργίας μπορούν να συνδυαστούν με τη σύνταξη πρώτου και δεύτερου βαθμού αναπηρίας. Δεν υπάρχει κανένας περιορισμός σχετικά με τη σωρευση σύνταξης αναπηρίας και επαγγελματικών εισοδημάτων.

Αποκατάσταση και επανεκπαίδευση

Η ισχύουσα νομοθεσία για την υγεία προβλέπει μέτρα αποκατάστασης και επανεκπαίδευσης. Πρόκειται για προληπτικές ιατρικές εξετάσεις, ειδικές θεραπείες (σε κέντρα λουτροθεραπείας), θεραπείες για εξωτερικούς ασθενείς σε κέντρα λουτροθεραπείας, δελτία για ειδική θεραπεία, υποχρεωτικές ειδικές θεραπείες, θεραπείες αποκατάστασης κατόπιν σύστασης ειδικού ιατρού.

Επίδομα φροντίδας χορηγείται επίσης σε όσους φροντίζουν καθημερινά, προσωπικά και συστηματικά οικείο πρόσωπο ή άλλο τρίτο πρόσωπο το οποίο είναι εν μέρει, κατά κύριο λόγο ή πλήρως ανάπηρο. Το επίδομα αυτό χορηγείται στο πλαίσιο του καθεστώτος κοινωνικής πρόνοιας.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές αναπηρίας;

Ο βαθμός ανικανότητας του εκάστοτε ασθενούς αποφασίζεται από ιατρό που έχει οριστεί ειδικά από την Τσεχική Διεύθυνση Κοινωνικής Ασφάλισης.

Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Ο αρμόδιος φορέας της χώρας στην οποία αιτείστε σύνταξη αναπηρίας λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης ή μόνιμης διαμονής που έχετε συμπληρώσει δυνάμει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο για τη θεμελίωση δικαιώματος παροχών αναπηρίας.

Οι παροχές αναπηρίας καταβάλλονται ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία.* Οι απαραίτητοι διοικητικοί έλεγχοι και ιατρικές εξετάσεις γίνονται κατά κανόνα από τον αρμόδιο φορέα της χώρας στην οποία κατοικείτε. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να σας ζητηθεί να επιστρέψετε στη χώρα από την οποία λαμβάνετε τη σύνταξή σας για να πραγματοποιήσετε εκεί τις εν λόγω εξετάσεις, εφόσον σας το επιτρέπει η κατάσταση της υγείας σας.

Κάθε χώρα εφαρμόζει τα δικά της κριτήρια για τον προσδιορισμό του βαθμού αναπηρίας. Κατά συνέπεια, ενδέχεται ορισμένες χώρες να αναγνωρίζουν για κάποιο πρόσωπο βαθμό αναπηρίας 70%, ενώ σε άλλες χώρες το ίδιο πρόσωπο δεν θεωρείται διόλου ανάπηρο βάσει της εθνικής νομοθεσίας. Αυτό είναι αποτέλεσμα του γεγονότος ότι τα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης δεν εναρμονίζονται αλλά απλώς συντονίζονται από τις διατάξεις της ΕΕ.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος

Πότε δικαιούστε παροχές γήρατος;

Η ελάχιστη περίοδος εισφορών είναι τα 17 χρόνια ασφάλισης, εάν ο αιτών έχει ήδη φτάσει στην προβλεπόμενη από τον νόμο ηλικία συνταξιοδότησης για τους άνδρες συν πέντε έτη. Προκειμένου να μπορούν να συνταξιοδοτούνται στην ηλικία που προβλέπεται από το νόμο, οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να διαθέτουν τουλάχιστον 27 χρόνια ασφάλισης. Η ηλικία συνταξιοδότησης διαφέρει μεταξύ ανδρών και γυναικών. Οι άνδρες μπορούν να συνταξιοδοτούνται στην ηλικία των 62 ετών και 4 μηνών, ενώ η ηλικία συνταξιοδότησης των γυναικών εξαρτάται από τον αριθμό των παιδιών που ανέθρεψαν:

- κανένα παιδί: 60 έτη και 8 μήνες,
- ένα τέκνο: 59 έτη και 8 μήνες,
- δύο τέκνα: 58 έτη και 8 μήνες,
- 3 ή 4 παιδιά: 57 έτη και 8 μήνες,
- 5 ή περισσότερα παιδιά: 56 έτη και 8 μήνες.

Η ηλικία συνταξιοδότησης θα αυξηθεί σταδιακά κάθε χρόνο, κατά 2 μήνες για τους άνδρες και κατά 4 για τις γυναίκες, μέχρι να φτάσει στα 65 έτη για τους άνδρες και τις γυναίκες χωρίς παιδιά ή με ένα παιδί, και στα 62 έως 64 έτη για τις γυναίκες με δύο ή περισσότερα παιδιά.

Τι καλύπτεται;

Ποσά

Οι παράγοντες που καθορίζουν το ύψος της σύνταξης είναι το εισόδημα και η περίοδος ασφάλισης. Η μέθοδος υπολογισμού της σύνταξης περιλαμβάνει τα ακόλουθα δύο στοιχεία: μηνιαίο πάγιο ποσό που ανέρχεται στις 2.230 CZK (92 ευρώ) και ένα ποσοστό ανάλογα με τα εισοδήματα, το οποίο υπολογίζεται λαμβανομένης υπόψη της προσωπικής βάσης υπολογισμού και του αριθμού των χρόνων εισφοράς στην ασφάλιση (1,5% της προσωπικής βάσης υπολογισμού ανά έτος ασφάλισης). Το ελάχιστο ποσό από την εφαρμογή του ποσοστιαίου συντελεστή είναι 770 CZK (32 ευρώ) μηνιαίως.

Η προσωπική βάση υπολογισμού στηρίζεται στα μέσα ακαθάριστα εισοδήματα που λάμβανε ο δικαιούχος κατά τα έτη πριν από τη συνταξιοδότηση. Η εν λόγω περίοδος ήταν αρχικά δέκα χρόνια, αλλά επιμηκύνεται κατά μία χρονιά ανά έτος μέχρι να φτάσει στα τριάντα ημερολογιακά έτη. Επί του παρόντος καλύπτει όλα τα εισοδήματα από το 1985 και εξής. Όλα τα εισοδήματα που λαμβάνονται υπόψη αναπροσαρμόζονται σύμφωνα με τον μέσο μισθό. Η προσωπική βάση υπολογισμού προκύπτει βάσει των εν λόγω ακαθάριστων εισοδημάτων ως εξής:

- έως 11.000 CZK (454 ευρώ): 100% ενσωμάτωση,
- από 11.000 CZK (454 ευρώ) έως 28.200 CZK (1.163 ευρώ): 30% ενσωμάτωση,
- πάνω από 28.200 CZK (1.163 ευρώ): 10% ενσωμάτωση.

Αναπροσαρμογή

Οι συντάξεις υπόκεινται σε τακτική τιμαριθμική αναπροσαρμογή, κάθε Ιανουάριο, λαμβανομένου υπόψη τουλάχιστον του 100% του πληθωρισμού (επί της δωδεκάμηνης περιόδου πριν από τον Ιούλιο του προηγούμενου έτους) και τουλάχιστον του ενός τρίτου

της μέσης ανάπτυξης στους πραγματικούς μισθούς (επί της δωδεκάμηνης περιόδου πριν από την 1η Ιανουαρίου του προηγούμενου έτους).

Η τιμαριθμική προσαρμογή των συντάξεων μπορεί να γίνεται και με κυβερνητικό διάταγμα ώστε να επιταχύνεται η νομοθετική διαδικασία και το ύψος τους να αντικατοπτρίζει σταθερά την εξέλιξη των τιμών και των μισθών. Τα όρια της προσωπικής βάσης υπολογισμού αναπροσαρμόζονται επίσης τακτικά ώστε να διατηρείται η ισορροπία μεταξύ υφιστάμενων και νέων συντάξεων, καθώς και μεταξύ συντάξεων και εισοδημάτων. Δεν προβλέπεται κανένα όριο εισοδήματος. Όλα τα εισοδήματα είναι αποδεκτά.

Πρώρες συντάξεις και αναβολή συνταξιοδότησης

Το ύψος των συντάξεων αναλόγως των αποδοχών μειώνεται κατά 0,9% για κάθε περίοδο (ακόμη και μη πλήρη) 90 ημερών λήψης της σύνταξης κατά τη διάρκεια περιόδου αναφοράς 720 ημερών πριν από τη συμπλήρωση της κανονικής ηλικίας συνταξιοδότησης, και κατά 1,5% για κάθε περίοδο 90 ημερών λήψης της σύνταξης πριν από την εν λόγω περίοδο αναφοράς, μέχρι το πολύ τρία επιπλέον έτη.

Για τις συντάξεις μετά τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας ισχύει ελάχιστο όριο 90 ημερών μετά την κανονική ηλικία συνταξιοδότησης. Για κάθε περίοδο οικονομικής δραστηριότητας 90 ημερών κατά την οποία καθυστερείται η υποβολή της αίτησης για σύνταξη γήρατος, προβλέπεται αύξηση κατά 1,5% της βάσης υπολογισμού.

Εφόσον ο δικαιούχος σύνταξης γήρατος εργάζεται (και λαμβάνει μόνο το ήμισυ της σύνταξής του), η σύνταξή του αυξάνεται κατά 1,5% περίπου για κάθε περίοδο 180 ημερολογιακών ημερών, ή κατά 0,4% για κάθε 360 ημέρες εάν ο δικαιούχος εργάζεται και λαμβάνει ολόκληρη τη σύνταξη.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές γήρατος;

Η νομοθεσία της Τσεχικής Δημοκρατίας προβλέπει καθεστώς υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης, το οποίο χρηματοδοτείται από τις εισφορές των εργοδοτών και των μισθωτών και εγγυάται αποζημιώσεις σε ό,τι αφορά τις αποδοχές ανάλογα με τον χρόνο ασφάλισης. Κατά κανόνα οι συντάξεις χορηγούνται μέσω του καθεστώτος κοινωνικής ασφάλισης. Το εν λόγω καθεστώς χορηγεί παροχές ανάλογες των εισοδημάτων και σε σχέση με το χρονικό διάστημα της ασφαλιστικής κάλυψης. Η συμμετοχή είναι υποχρεωτική για τους μισθωτούς, τις εξομοιούμενες κατηγορίες (π.χ. φοιτητές στη δευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια εκπαίδευση για περιόδους φοίτησης πριν από το 2009, ανέργους, πρόσωπα που φροντίζουν παιδιά/ανάπηρους, υπηρετούντες στρατιωτική θητεία κ.λπ.) και τους αυτοαπασχολούμενους. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στο νόμο περί ασφάλισης συνταξιοδότησης οφείλουν να καταβάλλουν συνταξιοδοτικές εισφορές εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται από το νόμο. Οι περισσότεροι καταβάλλουν τις ασφαλιστικές εισφορές που προβλέπονται από τη νομοθεσία, χωρίς να υποχρεούνται να εγγραφούν. Εξαιρέσεις προβλέπονται για άτομα που έχουν αναλάβει προσωπικά τη φροντίδα εξαρτώμενου τέκνου (ηλικίας κάτω των δέκα ετών) που εμπίπτει στον πρώτο μέχρι και τον τέταρτο βαθμό εξάρτησης, ή ηλικιωμένου εξαρτώμενου ατόμου που εμπίπτει στον δεύτερο μέχρι και τον τέταρτο βαθμό εξάρτησης, εφόσον ζουν στο ίδιο νοικοκυριό (στην περίπτωση στενού συγγενή, δεν ισχύει η προϋπόθεση του νοικοκυριού). Στις περιπτώσεις αυτές, για την υπαγωγή στο καθεστώς ασφάλισης συντάξεως πρέπει να κατατεθεί αίτηση αξιολόγησης της περιόδου φροντίδας μετά τη λήξη της ή κατά τη διάρκειά της σε σχέση με την αίτηση χορήγησης οποιασδήποτε σύνταξης. Οι αιτήσεις πρέπει να κατατίθενται στη διεύθυνση κοινωνικής ασφάλισης της περιφέρειας όπου διαμένει το πρόσωπο που παρέχει τη φροντίδα.

Αυτοαπασχολούμενοι

Οι αυτοαπασχολούμενοι οφείλουν να ενημερώνουν τη διεύθυνση κοινωνικής ασφάλισης της περιφέρειας στην οποία διαμένουν μόνιμα (ή, εάν δεν διαμένουν μόνιμα στην Τσεχική Δημοκρατία, τη διεύθυνση κοινωνικής ασφάλισης της περιφέρειας στην οποία ασκούν τη δραστηριότητά τους ως αυτοαπασχολούμενοι) σχετικά με την έναρξη ή την επανέναρξη της δραστηριότητάς τους ως αυτοαπασχολούμενοι, τη συνεργασία τους με αυτοαπασχολούμενο τρίτο ή την παύση της ιδιότητας του αυτοαπασχολούμενου, πριν από την όγδοη ημέρα του ημερολογιακού μήνα που έπεται του μήνα κατά τον οποίο έλαβε χώρα το δηλούμενο γεγονός.

Προαιρετικές ασφαλίσσεις

Όσοι είναι ηλικίας άνω των 18 ετών μπορούν να καταβάλλουν εισφορές συνταξιοδοτικής ασφάλισης σε εθελοντική βάση, εφόσον καταθέσουν σχετική αίτηση στον ασφαλιστικό φορέα και εφόσον οι εισφορές αυτές καλύπτουν περίοδο κατά την οποία:

- είναι εγγεγραμμένοι ως αιτούντες εργασία χωρίς να δικαιούνται επιδόματα ανεργίας, όταν η περίοδος αυτή υπερβαίνει τον ένα χρόνο (τρία χρόνια) που προβλέπεται (προβλέπονται) από τη νομοθεσία,
- φοιτούν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ανώτερη εξειδικευμένη σχολή ή πανεπιστήμιο, με εξαίρεση τα πρώτα έξι χρόνια σπουδών μετά την ηλικία των 18 ετών, που καλύπτονται από το νόμο (μέχρι το 2009),
- διαμένουν στο εξωτερικό ως σύζυγοι ατόμων που εργάζονται στη διπλωματική υπηρεσία της Τσεχικής Δημοκρατίας,
- ασκούν κερδοσκοπική δραστηριότητα στο εξωτερικό,
- ασκούν εθελοντική εργασία βάσει συμφωνίας με τον οργανισμό ανάθεσης, δυνάμει της νομοθεσίας περί εθελοντικής υπηρεσίας.

Στις τρεις πρώτες περιπτώσεις, μπορεί να κατατεθεί αίτηση για συμμετοχή στο καθεστώς ασφάλισης και να καταβληθούν ασφάλιστρα ανά πάσα στιγμή πριν από την υποβολή αίτησης για σύνταξη. Το πρόσωπο που ασκεί κερδοσκοπική δραστηριότητα στο εξωτερικό ή προσφέρει εθελοντική υπηρεσία μπορεί να καταβάλει ασφάλιστρα αναδρομικά για περίοδο που ισοδυναμεί κατά μέγιστο με δύο χρόνια πριν από την κατάθεση αίτησης για ασφάλιση.

Όλοι οι υπόλοιποι, εφόσον είναι άνω των 18 ετών, μπορούν να καταβάλλουν εισφορές συνταξιοδοτικής ασφάλισης σε εθελοντική βάση. Δεν μπορούν ωστόσο να καταβάλλουν αναδρομικές εισφορές παρά μόνο για διάστημα που ισοδυναμεί κατά μέγιστο με ένα έτος πριν από την κατάθεση αίτησης για ασφάλιση. Συνολικά μπορούν με τον τρόπο αυτό να αποκτηθούν μέχρι 10 χρόνια συνταξιοδοτικής ασφάλισης. Οι αιτήσεις πρέπει να κατατίθενται στη διεύθυνση κοινωνικής ασφάλισης της περιφέρειας στην οποία διαμένει μόνιμα ο αιτών. Η συνταξιοδοτική ασφάλιση καλύπτει τις ακόλουθες συντάξεις:

- σύνταξη γήρατος
- σύνταξη αναπηρίας (βλ. [Κεφάλαιο V](#)),
- σύνταξη χηρείας και ορφανού τέκνου (βλ. [Κεφάλαιο VII](#)).

Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ για τις συντάξεις γήρατος αφορούν αποκλειστικά τα κρατικά συνταξιοδοτικά συστήματα και όχι τυχόν εταιρικά, επαγγελματικά ή ιδιωτικά συστήματα. Οι διατάξεις αυτές εγγυώνται ότι:

- Σε κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί, το ασφαλιστικό ιστορικό σας διατηρείται μέχρι να φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης στην εκάστοτε χώρα.
- Κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, η Νορβηγία και η Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί οφείλει να σας καταβάλει σύνταξη γήρατος, όταν φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης. Το ποσό που θα λαμβάνετε από κάθε χώρα εξαρτάται από τη διάρκεια της ασφαλιστικής κάλυψής σας σε αυτή.
- Η σύνταξή σας θα σας καταβάλλεται οπουδήποτε διαμένετε στην ΕΕ (και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία).*

Οφείλετε να υποβάλετε την αίτησή σας στον φορέα συνταξιοδοτικής ασφάλισης της χώρας της ΕΕ (ή της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας) όπου ζείτε, εκτός εάν δεν έχετε εργαστεί ποτέ εκεί. Σε τέτοια περίπτωση, πρέπει να υποβάλετε την αίτησή σας στη χώρα όπου εργαστήκατε για τελευταία φορά.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων

Πότε δικαιούστε παροχές επιζώντων;

Οι δικαιούχοι σύνταξης επιζώντος είναι οι χήροι, οι χήρες και τα ορφανά τέκνα. Οι προϋποθέσεις για χορήγηση σύνταξης επιζώντος πληρούνται όταν ο θανών ήταν είτε δικαιούχος είτε έλκων δικαιώματα επί σύνταξης γήρατος, αναπηρίας, ή εάν απεβίωσε λόγω εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας.

Τι καλύπτεται;

Ποσά

Σύνταξη επιζώντος:

- βασικό ποσό: πάγιο μηνιαίο επίδομα 2.230 CZK (92 ευρώ)
- ποσοστό: 50% επί του βασικού ποσού που δικαιούταν ή θα μπορούσε να δικαιούται ο ασφαλισμένος.

Σε περίπτωση σύναψης νέου γάμου, η σύνταξη παύει να ισχύει και χορηγείται εφάπαξ ποσό δωδεκαπλάσιο της μηνιαίας σύνταξης.

Τέκνα που έχουν χάσει έναν ή και τους δύο γονείς:

- βασικό ποσό: πάγιο μηνιαίο επίδομα 2.230 CZK (92 ευρώ)
- ποσοστό:
 - Τέκνα που έχουν χάσει έναν από τους δύο γονείς: 40% επί του βασικού ποσού που δικαιούταν ή θα μπορούσε να δικαιούται ο ασφαλισμένος.
 - Τέκνα που έχουν χάσει και τους δύο γονείς: 40% επί του βασικού ποσού της σύνταξης του κάθε γονέα.

Ελάχιστη σύνταξη:

- βασικό ποσό: πάγιο μηνιαίο επίδομα: 2.230 CZK (92 ευρώ) το μήνα
- ποσοστό:
 - χήροι/χήρες: 385 CZK (16 ευρώ) το μήνα
 - Τέκνα που έχουν χάσει έναν ή και τους δύο γονείς: 308 CZK (13 ευρώ) το μήνα.

Η σύνταξη χήρου/χήρας χορηγείται πάντα για διάστημα ενός έτους από την ημερομηνία του θανάτου. Η παροχή διατηρείται μετά το πέρας της περιόδου αυτής εάν ο επιζών σύζυγος:

- έχει συμπληρώσει την ηλικία συνταξιοδότησης.
- απέχει από την ηλικία συνταξιοδότησης λιγότερο από τέσσερα χρόνια (για τους άνδρες),
- εμπίπτει στον τρίτο βαθμό αναπηρίας,
- φροντίζει συντηρούμενο τέκνο ή
- φροντίζει τέκνο ή γονέα του θανόντος συζύγου που ζει υπό την ίδια στέγη και που εμπίπτει στον δεύτερο μέχρι και τον τέταρτο βαθμό εξάρτησης.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές επιζώντων;

Οι αιτήσεις πρέπει να κατατίθενται στη διεύθυνση κοινωνικής ασφάλισης της περιφέρειας στην οποία διαμένει μόνιμα ο αιτών.

Το δικαίωμά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινήστε στην Ευρώπη

Οι κανόνες που ισχύουν για τις συντάξεις επιζώντων συζύγων ή ορφανών τέκνων και για τα επιδόματα θανάτου είναι εν γένει οι ίδιοι με εκείνους που ισχύουν για τις συντάξεις αναπηρίας και γήρατος (βλ. κεφάλαια V και VI). Συγκεκριμένα, οι συντάξεις επιζώντων και τα επιδόματα θανάτου πρέπει να καταβάλλονται χωρίς μειώσεις, τροποποιήσεις ή αναστολές ανεξαρτήτως του τόπου κατοικίας του επιζώντος συζύγου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην Ισλανδία, στο Λιχτενστάιν, στη Νορβηγία ή στην Ελβετία*.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VIII: Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες

Πότε δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;

Κάθε εργοδότης που απασχολεί τουλάχιστον έναν μισθωτό καλύπτεται, σύμφωνα με τη νομοθεσία, έναντι της ευθύνης για αποζημίωση βλαβών που θα μπορούσαν να προκληθούν στον συγκεκριμένο μισθωτό λόγω εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας. Η ασφάλιση αυτή παρέχει μια σειρά από παροχές σε όλους ανεξαιρέτως του μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους, καθώς και σε ορισμένες άλλες κατηγορίες προσώπων (π.χ. συνταξιούχοι και φοιτητές). Όλες οι επιχειρήσεις και οργανισμοί υποχρεούνται να καταβάλλουν εισφορές υπό το καθεστώς της υποχρεωτικής ασφάλισης για την κάλυψη των εργαζομένων τους από κινδύνους τραυματισμού, ασθένειας ή θανάτου που προκαλούνται ή συνδέονται άμεσα με την άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων τους. Όσον αφορά τις επαγγελματικές ασθένειες, οι επιχειρήσεις υπόκεινται σε ένα μεικτό σύστημα το οποίο έχει εκπονηθεί με βάση έναν κατάλογο ασθενειών. Για ορισμένα επαγγέλματα ή συγκεκριμένους περιβαλλοντικούς κινδύνους, τα ανώτατα όρια έκθεσης ορίζονται από τον αρμόδιο οργανισμό της υπηρεσίας βιομηχανικής υγιεινής. Δεν προβλέπεται ελάχιστη διάρκεια έκθεσης σε επικίνδυνες συνθήκες, χημικούς παράγοντες ή θορύβους για την καταβολή αποζημιώσεων.

Τι καλύπτεται;

Προσωρινή ανικανότητα

Σε περίπτωση προσωρινής ανικανότητας, οι μισθωτοί είναι ελεύθεροι να επιλέξουν τον ιατρό που προτιμούν, με εξαίρεση τη φροντίδα πρόληψης που παρέχεται από τις υπηρεσίες υγείας των επιχειρήσεων. Οι δαπάνες της ιατρικής περίθαλψης, οι οποίες ονομάζονται κοινώς «επαρκείς δαπάνες» (και καθορίζονται από το νόμο), καλύπτονται από τον εργοδότη. Η διάρκεια των επιδομάτων είναι απεριόριστη. Η αποζημίωση για απώλεια εισοδήματος που οφείλεται σε ανικανότητα προς εργασία χορηγείται μέχρι την ηλικία των 65 ετών. Η ευθύνη αποζημίωσης εκ μέρους του εργοδότη είναι απεριόριστη για όσο διάστημα αυτή ισχύει είτε εν μέρει είτε εξ ολοκλήρου. Το ποσό των επιδομάτων αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ των μέσων εισοδημάτων του μισθωτού πριν από το ατύχημα ή την εκδήλωση της επαγγελματικής ασθένειας και του συνολικού ποσού των αποζημιώσεων ασθενείας.

Μόνιμη ανικανότητα

Σε περίπτωση μόνιμης ανικανότητας, ο βαθμός της ανικανότητας του ασθενούς αποφασίζεται από ιατρό που έχει οριστεί ειδικά από την Τσεχική Διεύθυνση Κοινωνικής Ασφάλισης. Ως ολική αναπηρία θεωρείται οποιαδήποτε μείωση της ικανότητας προς εργασία τουλάχιστον κατά 66%. Η μερική αναπηρία αντιστοιχεί σε μείωση της ικανότητας κατά 33%. (Στις περιπτώσεις αυτές, ο ενδιαφερόμενος λαμβάνει σύνταξη αναπηρίας).

Ο υπολογισμός της παροχής (αποζημίωσης) γίνεται με βάση τα προηγούμενα εισοδήματα, δηλαδή το μέσο ακαθάριστο εισόδημα των τριών μηνών πριν από την ανικανότητα. Το επίδομα εγγυάται ότι τα εισοδήματα του ασφαλισμένου μετά το ατύχημα ή την επαγγελματική ασθένεια παραμένουν αντίστοιχα του μέσου μισθού που θα λάμβανε πριν από το ατύχημα γεγονός, ενώ λαμβάνονται υπόψη και οι τυχόν αποζημιώσεις αναπηρίας που χορηγήθηκαν σε συνέχεια του ατυχήματος ή της ασθένειας. Ο εργοδότης καταβάλλει την αποζημίωση αυτή κάθε μήνα, μέχρι το πέρας του ημερολογιακού μήνα κατά τον οποίο ο δικαιούχος φτάνει σε ηλικία 65 ετών. Κανένα συμπλήρωμα δεν προβλέπεται για εξαρτώμενα άτομα ή για βοήθεια από τρίτους. Η παροχή αυτή μπορεί να χορηγείται σωρευτικά με εισόδημα από νέα επαγγελματική δραστηριότητα διότι η αποζημίωση για απώλεια

εισοδήματος ορίζεται με βάση το ποσό των εισοδημάτων μετά το εργατικό ατύχημα. Παράλληλη χορήγηση με άλλες συντάξεις είναι επίσης εφικτή.

Άλλες παροχές

Η αποζημίωση της ηθικής βλάβης και του περιορισμού των κοινωνικών δραστηριοτήτων υπολογίζεται με βάση ένα σύστημα πόντων που αποδίδονται από τον ιατρό.

Η αποζημίωση για υλικές βλάβες αφορά κάθε βλάβη που προκαλείται από το εργατικό ατύχημα ή την επαγγελματική ασθένεια και δεν καλύπτεται από την προαναφερθείσα αποζημίωση (ανικανότητα εκτέλεσης οικιακών εργασιών που συνεπάγεται ανάγκη παροχής υποστήριξης επ'αμοιβή).

Η αποζημίωση των λεγόμενων «επαρκών δαπανών» που συνδέονται με παροχή περίθαλψης καταβάλλεται στο πρόσωπο που πλήρωσε για τις ιατρικές υπηρεσίες.

Τα προστατευόμενα εργαστήρια ή οι προστατευόμενοι χώροι εργασίας παρέχουν ευκαιρίες απασχόλησης σε όσους δεν έχουν δυνατότητα πρόσβασης στην κανονική αγορά εργασίας. Περισσότερο από το 60% του εργατικού δυναμικού των προστατευόμενων εργαστηρίων αποτελείται από άτομα με μειωμένη ικανότητα εργασίας. Στους προστατευόμενους χώρους εργασίας το αντίστοιχο ποσοστό δεν είναι τόσο υψηλό αλλά οι χώροι αυτοί είναι προσαρμοσμένοι στις δραστηριότητες ενός ή περισσοτέρων ατόμων με αναπηρίες. Μια τέτοια ρύθμιση μπορεί να γίνει και για άτομα με αναπηρίες που εργάζονται στο σπίτι. Πρόκειται για προγράμματα που χρηματοδοτούνται από τον δημόσιο οργανισμό απασχόλησης κατόπιν αίτησης εργοδότη, ατόμου με αναπηρία ή φορέα εκπροσώπησης.

Αρμόδια για την επιμόρφωση είναι συνήθως οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, που αναλαμβάνουν τα έξοδα της κατάρτισης αλλά και της διατροφής, διαμονής και μετακίνησης, όταν η κατάρτιση παρέχεται μακριά από τον τόπο κατοικίας. Η διάρκεια των προγραμμάτων κατάρτισης δεν υπερβαίνει κατά κανόνα τους τρεις μήνες.

Οι εργοδότες οφείλουν να προσαρμόζουν τον χώρο εργασίας ανάλογα με τις ανάγκες των εργαζόμενων με αναπηρίες και να τους παρέχουν επαγγελματική κατάρτιση. Όλοι οι εργοδότες που απασχολούν περισσότερους από 20 μισθωτούς είναι υποχρεωμένοι να διαθέτουν ποσοστό τουλάχιστον 4,5% των θέσεων εργασίας τους σε άτομα με αναπηρίες και επιπλέον 0,5% σε άτομα που πάσχουν από βαριάς μορφής αναπηρία. Οι περιφερειακοί οργανισμοί απασχόλησης βοηθούν τα άτομα με αναπηρία στην αναζήτηση θέσεων εργασίας προσαρμοσμένων στις ανάγκες τους. Διαθέτουν ειδικούς συμβούλους που βρίσκονται σε άμεση επαφή με τους εργοδότες.

Σε περίπτωση θανάτου

Σε περίπτωση θανάτου του ενδιαφερόμενου:

- αποζημίωση δαπανών φροντίδας για επιζώντες, η οποία καταβάλλεται στους επιζώντες που ήταν εξαρτώμενοι του θανόντος ή συντηρούμενοι από αυτόν
- κατ'αποκοπή αποζημίωση των επιζώντων:
 - σύζυγος: 240.000 CZK (9.899 ευρώ)
 - ορφανό τέκνο: (εξαρτώμενο τέκνο): 240.000 CZK (9.899 ευρώ)
 - γονέας(-είς) του θανόντος (μέλος του ίδιου νοικοκυριού): 240.000 CZK (9.899 ευρώ)
 - υψηλότερα ποσά μπορούν να ορίζονται στο πλαίσιο συλλογικών συμβάσεων ή εσωτερικών ρυθμίσεων με τη σύμφωνη γνώμη του εργοδότη.

- αποζημίωση απώλειας αποδοχών σε ποσοστό 50% (αντίστ. 80%) για τον μέσο όρο των μηνιαίων αποδοχών του εργαζόμενου σε περίπτωση που η οικογένεια δεν διαθέτει άλλα εισοδήματα
- επιστροφή εξόδων διαβίωσης των επιζώντων: δεν υπάρχει καμία προϋπόθεση σε ό,τι αφορά την ημερομηνία θεμελίωσης του δικαιώματος του θανόντος ή την ηλικία, επαγγελματική κατάσταση κ.λπ. του συζύγου
- επιστροφή εξόδων κηδείας στο πρόσωπο που ανέλαβε τις σχετικές δαπάνες: αφαιρούνται από το ποσό αυτό τα υποχρεωτικά επιδόματα εξόδων κηδείας που χορηγούνται από το δημόσιο καθεστώς κοινωνικής πρόνοιας σε όλους τους επιζώντες
- τα ορφανά τέκνα δικαιούνται σύνταξη επιζώντος.

Το ποσό του επιδόματος θανάτου (έξοδα κηδείας) ορίζεται στις 5.000 CZK (206 ευρώ). Χορηγείται σε οποιονδήποτε οργανώνει την κηδεία τρίτου, ο οποίος διέμενε μόνιμα στην Τσεχική Δημοκρατία την ημέρα του θανάτου του και είχε εξαρτώμενο τέκνο. Το επίδομα θανάτου προέρχεται από το δημόσιο καθεστώς κοινωνικής πρόνοιας.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;

Υπεύθυνος για την καταβολή της αποζημίωσης είναι ο οργανισμός για το οποίο εργάστηκε τελευταία ο μισθωτός προτού να προσβληθεί από την ασθένεια. Υπάρχουν προθεσμίες δήλωσης, οι οποίες ξεκινούν από την πρώτη εμφάνιση των συμπτωμάτων, όποια και αν είναι αυτά.

Το δικαίωμά σας σε παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικών ασθενειών όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ σχετικά με τις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες μοιάζουν πολύ με τις διατάξεις για τα παροχές ασθενείας (βλ. ενότητες II και III). Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, εάν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε χώρα άλλη από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένοι για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες, δικαιούστε συνήθως, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθενείας, υγειονομική περίθαλψη στη χώρα αυτή. Οι παροχές σε χρήμα καταβάλλονται συνήθως από τον οργανισμό στον οποίο είστε ασφαλισμένοι, ακόμη και αν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε άλλη χώρα.*

Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα ή επαγγελματικές ασθένειες, ο φορέας στον οποίο είστε ασφαλισμένοι πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την ασφαλιστική τους κάλυψη όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο IX: Οικογενειακά επιδόματα

Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;

Επίδομα τέκνου

Το καθεστώς επιδομάτων τέκνου (*Přídavek na dítě*) είναι ένα καθολικό σύστημα προστασίας που χρηματοδοτείται από τη φορολογία και εγγυάται τη χορήγηση αναλογικών προς τα εισοδήματα επιδομάτων σε όλους τους κατοίκους τα παιδιά των οποίων ζουν στην Τσεχική Δημοκρατία.

Το επίδομα δικαιούνται τα παιδιά που διαμένουν μόνιμα στη χώρα. Το επίδομα μπορεί να χορηγείται μέχρι την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης (συνήθως στην ηλικία των 15 ετών), αλλά μπορεί επίσης να παρατείνεται μέχρι την ηλικία των 26 ετών, για παιδιά που παρακολουθούν σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση ή που δεν μπορούν να εργαστούν ή να παρακολουθήσουν κατάρτιση με σκοπό την εύρεση νέας θέσης εργασίας για σοβαρούς λόγους υγείας. Δικαίωμα σε επίδομα τέκνου έχουν μόνο οι οικογένειες με εισόδημα 2,4 φορές κάτω από το ελάχιστο εισόδημα διαβίωσης οικογένειας (*Životní minimum*).

Γονικό επίδομα

Το γονικό επίδομα (*Rodičovský příspěvek*) χορηγείται στους γονείς που φροντίζουν προσωπικά και σε μόνιμη βάση παιδί μικρής ηλικίας. Πρόκειται για καθολικό σύστημα προστασίας που χρηματοδοτείται από τη φορολογία και παρέχει κάλυψη με πάγιο ποσό σε όλους όσους υπάγονται στην τσεχική νομοθεσία ή διαμένουν στην Τσεχική Δημοκρατία και των οποίων τα παιδιά διαμένουν μόνιμα στην Τσεχική Δημοκρατία. Ένας γονέας δικαιούται γονικό επίδομα εάν φροντίζει προσωπικά και σε μόνιμη βάση το νεότερο παιδί της οικογένειας.

Επίδομα τοκετού

Το επίδομα τοκετού χορηγείται ως κατ' αποκοπή ποσό σε οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα προκειμένου να αντεπεξέρχονται στις δαπάνες που προκύπτουν από τη γέννηση του πρώτου παιδιού τους. Μια οικογένεια δικαιούται επίδομα τοκετού υπό την προϋπόθεση ότι το εισόδημά της κατά το ημερολογιακό τρίμηνο πριν από τη γέννηση του παιδιού δεν υπερβαίνει το επί 2,4 φορές ελάχιστο εισόδημα διαβίωσης οικογένειας.

Άλλες παροχές

Άλλα οικογενειακά επιδόματα είναι τα ακόλουθα:

- επίδομα θετού παιδιού
- επίδομα θετών γονέων
- παροχή για αναδοχή τέκνου,
- επιδότηση μηχανοκίνητου οχήματος.

Τι καλύπτεται;

Επίδομα τέκνου

Το επίδομα τέκνου είναι σταθερό ποσό αναλόγως της ηλικίας του παιδιού και ανέρχεται σε:

- 500 CZK (21 ευρώ) για παιδιά κάτω των 6 ετών,

- 610 CZK (25 ευρώ) για παιδιά ηλικίας από 6 έως 15 ετών,
- 700 CZK (29 ευρώ) για παιδιά ηλικίας από 15 έως 26 ετών.

Γονικό επίδομα

Ο γονέας μπορεί να επιλέξει να ζητήσει την καταβολή του γονικού επιδόματος μέχρι τα δεύτερα, τα τρίτα ή τα τέταρτα γενέθλια του παιδιού. Επιλέγοντας το χρονικό διάστημα καταβολής του επιδόματος, ο γονέας επιλέγει επίσης το ύψος του επιδόματος ως ακολούθως:

- εάν ο γονέας επιλέξει ταχύτερη καταβολή, καταβάλλεται το μέγιστο ποσό του γονικού επιδόματος ύψους 11.400 CZK (470 ευρώ). Σε αυτή την περίπτωση το επίδομα χορηγείται μετά το **επίδομα μητρότητας** μέχρι να συμπληρώσει το παιδί τους 24 μήνες. Αυτή τη μορφή καταβολής μπορούν να ζητήσουν μόνο οι γονείς που δικαιούνται επίδομα μητρότητας ύψους τουλάχιστον 380 CZK (16 ευρώ) ανά ημερολογιακή ημέρα.
- εάν ο γονέας επιλέξει κανονική καταβολή, καταβάλλεται το βασικό ποσό του γονικού επιδόματος ύψους 7.600 CZK (313 ευρώ) (μετά το επίδομα μητρότητας). Σε αυτή την περίπτωση το επίδομα χορηγείται μέχρι να συμπληρώσει το παιδί τους 36 μήνες. Αυτή τη μορφή καταβολής μπορούν να ζητήσουν μόνο οι γονείς που δικαιούνται επίδομα μητρότητας.
- εάν ο γονέας επιλέξει πιο αργή καταβολή (μετά το επίδομα μητρότητας ή από τη γέννηση του παιδιού, εάν δεν δικαιούται επίδομα μητρότητας), καταβάλλεται το βασικό ποσό του επιδόματος μέχρι να συμπληρώσει το παιδί τους 9 μήνες και στη συνέχεια καταβάλλεται μειωμένο επίδομα ύψους 3.800 CZK (157 ευρώ) μέχρι να συμπληρώσει το παιδί τους 48 μήνες.

Οι γονείς μπορούν να ασκούν αμειβόμενη δραστηριότητα ενόσω λαμβάνουν το γονικό επίδομα, εφόσον η φρονίδα του παιδιού προσφέρεται από άλλο πρόσωπο, ενήλικα ή ηλικιωμένο.

Επίδομα τοκετού

Το επίδομα τοκετού ανέρχεται σε 13.000 CZK (536 ευρώ) για το πρώτο παιδί που γεννιέται ζωντανό. Σε περίπτωση διδύμων (ή περισσότερων παιδιών που γεννιούνται ταυτόχρονα) το ποσό ανέρχεται σε 19.000 CZK (784 ευρώ).

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;

Τα οικογενειακά επιδόματα τα διαχειρίζονται τα τοπικά γραφεία απασχόλησης (βλ. Παράρτημα I για τα σχετικά στοιχεία επικοινωνίας).

Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Τα χαρακτηριστικά και το ύψος των οικογενειακών επιδομάτων ποικίλουν σημαντικά από το ένα κράτος στο άλλο.* Είναι επομένως σημαντικό να γνωρίζετε ποιο κράτος είναι υπεύθυνο να σας χορηγεί τα επιδόματα αυτά και ποιες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται. Οι γενικές αρχές για τον προσδιορισμό της σχετικής νομοθεσίας διατίθενται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=el>.

Η χώρα που είναι υπεύθυνη για την καταβολή των οικογενειακών επιδομάτων πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του επιδόματος.

Εάν μια οικογένεια δικαιούται επιδόματα βάσει της νομοθεσίας περισσότερων της μίας χωρών, λαμβάνει κατά κανόνα τα υψηλότερα ποσά των παροχών που προβλέπονται βάσει της νομοθεσίας μίας από τις χώρες αυτές. Με άλλα λόγια, η οικογένεια αντιμετωπίζεται ως εάν όλα τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να διαμένουν και να είναι ασφαλισμένα στη χώρα με την ευνοϊκότερη νομοθεσία.

Τα οικογενειακά επιδόματα δεν μπορούν να καταβάλλονται εις διπλούν για την ίδια περίοδο και για το ίδιο μέλος της οικογένειας. Υπάρχουν κανόνες προτεραιότητας σύμφωνα με τους οποίους προβλέπεται η αναστολή των επιδομάτων από μία χώρα μέχρι του ποσού εκείνων που καταβάλλονται από τη χώρα που είναι κατά βάση αρμόδια για την καταβολή τους.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο X: Ανεργία

Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;

Το τσεχικό καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης προβλέπει επιδόματα ανεργίας αναλογικά των εισοδημάτων για μέγιστο διάστημα πέντε μηνών (οκτώ μηνών για όσους είναι 50 έως 55 ετών, έντεκα μηνών για όσους είναι άνω των 55 ετών). Δικαίωμα να λαμβάνουν επιδόματα ανεργίας έχουν όλοι οι τσέχοι πολίτες, καθώς και οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- να μην ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα και να μην σπουδάζουν,
- να είναι εγγεγραμμένοι ως αιτούντες εργασία στην υπηρεσία απασχόλησης και να μην πληρούν τις προϋποθέσεις για χορήγηση επιδομάτων γήρατος.
- να έχουν καταβάλει εισφορές στο βασικό καθεστώς συνταξιοδοτικής ασφάλισης για τουλάχιστον δώδεκα μήνες κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων χρόνων, στο πλαίσιο της άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας ή άλλης εργασίας (ή από εξομοιούμενες περιόδους – π.χ προσωπική φροντίδα παιδιού).

Ο αιτών εργασία που δεν πληροί ορισμένες προϋποθέσεις (κυρίως τη συνεργασία με την υπηρεσία απασχόλησης) διαγράφεται από το μητρώο των υπηρεσιών αυτών και μπορεί να επανεγγραφεί μόνο μετά από έξι μήνες. Υποχρεούται επίσης να επιστρέψει όλα τα επιδόματα που έλαβε αχρεωστήτως.

Το επίδομα ανεργίας δεν καταβάλλεται για όσο διάστημα δικαιούστε αποζημίωση απόλυσης. Όταν η περίοδος καταβολής της αποζημίωσης απόλυσης έχει ολοκληρωθεί (π.χ. μετά από 3 μήνες), μπορείτε να λάβετε επίδομα ανεργίας.

Σωρευτική καταβολή

Το επίδομα ανεργίας μπορεί να λαμβάνεται σωρευτικά προς τα οικογενειακά επιδόματα, τις παροχές σε περίπτωση υλικής ανάγκης (*Dánky romoci v hmotné nouzi*) και τις παροχές κοινωνικής πρόνοιας για τα άτομα με αναπηρίες. Το επίδομα ανεργίας δεν μπορεί να λαμβάνεται σωρευτικά προς τις αποδοχές από εργασία.

Οι αιτούντες δύνανται να απασχολούνται βραχυπρόθεσμα (τρεις μήνες κατ' ανώτατο όριο) σε περίπτωση που αποδέχονται θέση εργασίας η οποία δεν αντιστοιχεί στα προσόντα και στην εμπειρία τους και να καταβάλλουν τις αντίστοιχες εισφορές στο καθεστώς συνταξιοδοτικής ασφάλισης.

Τι καλύπτεται;

Οι παράγοντες που καθορίζουν το ποσό των επιδομάτων ανεργίας είναι τα προηγούμενα εισοδήματα και η διάρκεια της περιόδου ανεργίας. Τα επιδόματα ανεργίας υπολογίζονται βάσει των μέσων καθαρών μηνιαίων εισοδημάτων του προηγούμενου τριμήνου. Για όσους πληρούν την προϋπόθεση της προηγούμενης απασχόλησης μέσω εξομοιούμενων περιόδων απασχόλησης ή για όσους δεν μπορούν να πιστοποιήσουν το ύψος των μέσων καθαρών μηνιαίων εισοδημάτων ή για όσους δεν είναι δυνατός ο υπολογισμός του ύψους των εν λόγω εισοδημάτων, λαμβάνονται υπόψη τα εθνικά μέσα εισοδήματα κατά την περίοδο από το πρώτο μέχρι το τρίτο τρίμηνο του ημερολογιακού έτους που προηγείται του έτους κατά το οποίο υποβλήθηκε η αίτηση χορήγησης του επιδόματος.

Το ύψος του επιδόματος ανεργίας μειώνεται συν τω χρόνω ως ακολούθως:

- 65% των εισοδημάτων αναφοράς για τους δύο πρώτους μήνες,

- 50% των εισοδημάτων αναφοράς για τους δύο επόμενους μήνες,
- 45% των εισοδημάτων αναφοράς για το υπόλοιπο διάστημα καταβολής του επιδόματος,
- 60% των εισοδημάτων αναφοράς κατά τη διάρκεια επαγγελματικού αναπροσανατολισμού,
- 45% των εισοδημάτων αναφοράς καθ' όλο το διάστημα καταβολής του επιδόματος σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος εγκατέλειψε την εργασία του οικειοθελώς ή σε συνεννόηση με τον εργοδότη του.

Το μέγιστο ύψος του επιδόματος αναφοράς ισούται με 0,58 (κατά τη διάρκεια επανεκπαίδευσης: 0,65) φορές τα εθνικά μέσα εισοδήματα κατά την περίοδο από το πρώτο έως το τρίτο τρίμηνο του ημερολογιακού έτους που προηγείται του έτους κατά το οποίο υποβλήθηκε η αίτηση χορήγησης του επιδόματος.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές ανεργίας;

Οι αιτούντες πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι ως αιτούντες εργασία στην υπηρεσία απασχόλησης, να έχουν καταθέσει αίτηση για παροχές ανεργίας και να πληρούν τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις.

Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Αρμόδιο για τη χορήγηση παροχών ανεργίας είναι συνήθως το κράτος μέλος στο οποίο απασχολείστε. Ειδικές διατάξεις ισχύουν για τους μεθοριακούς εργαζόμενους και άλλους διασυνοριακούς εργαζόμενους, οι οποίοι έχουν διατηρήσει τον τόπο κατοικίας τους σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο εργάζονται.

Περίοδοι ασφάλισης ή απασχόλησης που έχουν συμπληρωθεί σε άλλες χώρες της ΕΕ, καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης.

Εάν θέλετε να αναζητήσετε εργασία σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε υπό ορισμένες προϋποθέσεις να εξάγετε τις παροχές αυτές για ορισμένο χρονικό διάστημα.*

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι διαβίωσης

Πότε δικαιούστε παροχές λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;

Στήριξη σε περίπτωση υλικής ανάγκης

Οι παροχές ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος καταβάλλονται από το καθεστώς πρόνοιας σε περίπτωση υλικής ανάγκης (*SAMN, Systém pomoci v hmotné nouzi*). Το SAMN απευθύνεται σε ανθρώπους με ανεπαρκές εισόδημα αποσκοπώντας στην κάλυψη των βασικών αναγκών τους σε επίπεδο διαβίωσης και στέγασης. Βασική προϋπόθεση για την υπαγωγή στο εν λόγω καθεστώς είναι να έχει ο δικαιούχος χαμηλό εισόδημα και ελάχιστες πιθανότητες να το βελτιώσει με τις δικές του προσπάθειες (εργασία, αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων, κ.λπ.). Οι παροχές που καταβάλλονται στο πλαίσιο του SAMN χορηγούνται με κριτήρια εισοδήματος.

Επίδομα κοινωνικής πρόνοιας

Στο πλαίσιο του καθεστώτος κοινωνικής πρόνοιας χορηγείται επίσης ειδικό επίδομα σε οικογένειες με ένα ανάπηρο μέλος (το οποίο μπορεί να είναι είτε ένας εκ των γονέων είτε παιδί) και συντηρούμενα τέκνα. Είναι ένα καθολικό σύστημα προστασίας που χρηματοδοτείται από τη φορολογία και εγγυάται τη χορήγηση επιδομάτων σε όλους τους κατοίκους, τα παιδιά των οποίων ζουν στην Τσεχική Δημοκρατία. Το κοινωνικό επίδομα (*Sociální příspěvek*) χορηγείται σε όσους φροντίζουν τουλάχιστον ένα συντηρούμενο τέκνο με αναπηρία ή όταν τουλάχιστον ένας εκ των γονέων πάσχει από αναπηρία, εφόσον το εισόδημα του νοικοκυριού δεν υπερβαίνει το επί 2,0 φορές ελάχιστο εισόδημα διαβίωσης οικογένειας.

Τι καλύπτεται;

Στήριξη σε περίπτωση υλικής ανάγκης

Στο πλαίσιο του εν λόγω καθεστώτος, χορηγούνται τρεις παροχές:

- το επίδομα διαβίωσης (*Příspěvek na živobytí*) είναι παροχή η οποία χορηγείται σε άτομα ή σε οικογένειες που έχουν ανεπαρκή εισοδήματα και αδυνατούν να καλύψουν τις βασικές τους ανάγκες (πέραν των αναγκών στέγασης). Το επίδομα αυτό είναι ουσιαστικά η διαφορά που προκύπτει από το «αναγκαίο ποσό διαβίωσης» ενός ατόμου ή μιας οικογένειας και το εισόδημα του εν λόγω ατόμου ή της οικογένειας μείον τις εύλογες δαπάνες στέγασης (εύλογες δαπάνες στέγασης είναι εκείνες που αντιστοιχούν κατά το μέγιστο στο 30%, ή στο 35% για την Πράγα, του ατομικού ή οικογενειακού εισοδήματος). Το αναγκαίο ποσό διαβίωσης καθορίζεται κατά περίπτωση, βάσει αξιολόγησης των εισοδημάτων και των προσπαθειών του ατόμου ή της οικογένειας και των ευκαιριών που τους παρουσιάζονται,
- το συμπληρωματικό επίδομα στέγασης (*Doplátek na bydlení*) είναι παροχή η οποία χορηγείται σε άτομα ή σε οικογένειες που έχουν ανεπαρκή εισοδήματα και αδυνατούν να καλύψουν εύλογες δαπάνες στέγασης. Υπολογίζεται κατά τέτοιον τρόπο ώστε να καλύπτει τη διαφορά μεταξύ της καταβολής των εύλογων δαπανών στέγασης και του αναγκαίου ποσού διαβίωσης. Στις εύλογες δαπάνες στέγασης περιλαμβάνονται το ενοίκιο, οι υπηρεσίες που σχετίζονται με τη στέγαση και το ενεργειακό κόστος,
- το έκτακτο άμεσο βοήθημα (*Mimořádná okamžitá pomoc*) είναι εφάπαξ παροχή η οποία χορηγείται σε άτομα που βρίσκονται σε επισφαλή κατάσταση όπως αυτή ορίζεται από το νόμο. Το ύψος της εν λόγω παροχής διαφέρει αναλόγως της κατάστασης για την οποία χορηγείται.

Επίδομα κοινωνικής πρόνοιας

Το ποσό του μηνιαίου επιδόματος μπορεί να διαφέρει σημαντικά, ανάλογα με το οικογενειακό εισόδημα και άλλους παράγοντες, όπως π.χ. η ύπαρξη παιδιού ή γονέα με αναπηρία, η μονογονεϊκή οικογένεια, το γεγονός ότι το παιδί παρακολουθεί σπουδές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση κ.λπ. Το ελάχιστο ποσό των προσωπικών αναγκών του παιδιού αυξάνεται με την εφαρμογή των ακόλουθων συντελεστών:

Παιδιά με αναπηρία:

- 3,00 σε περίπτωση σοβαρής και μακροχρόνιας αναπηρίας,
- 2,67 σε περίπτωση μακροχρόνιας αναπηρίας,
- 1,34 σε περίπτωση μακροχρόνιας ασθένειας.

Γονείς με αναπηρία:

- 1,35 σε περίπτωση σοβαρής και μακροχρόνιας αναπηρίας και των δύο γονέων,
- 1,30 σε περίπτωση σοβαρής και μακροχρόνιας αναπηρίας του μοναδικού γονέα,
- 1,05 σε περίπτωση σοβαρής και μακροχρόνιας αναπηρίας ενός από τους δύο γονείς,
- 1,17 εάν ο δικαιούχος είναι μοναδικός γονέας.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;

Στήριξη σε περίπτωση υλικής ανάγκης

Η κοινωνική πρόνοια είναι οργανωμένη κεντρικά, όμως οι παροχές καταβάλλονται από τους δήμους βάσει συγκεκριμένων προϋποθέσεων που ισχύουν για ολόκληρη τη χώρα. Οι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας των δήμων αξιολογούν την κατάσταση των ατόμων που βρίσκονται σε δεινή οικονομική κατάσταση μόλις υποβληθεί η σχετική αίτηση. Απόφαση για τη χορήγηση της συγκεκριμένης παροχής λαμβάνεται αφού ο ενδιαφερόμενος υποβάλει σχετική αίτηση συμπληρώνοντας το προβλεπόμενο έντυπο.

Βασική προϋπόθεση για να θεωρηθεί κάποιος σε κατάσταση υλικής ανάγκης είναι να επιθυμεί να εργαστεί. Με εξαίρεση την περίπτωση που εργάζονται ή απασχολούνται καθ' οιονδήποτε τρόπο, οι δικαιούχοι οφείλουν:

- να είναι εγγεγραμμένοι στην υπηρεσία απασχόλησης ως αιτούντες εργασία,
- να αναζητούν ενεργά εργασία,
- να είναι διαθέσιμοι για οποιαδήποτε εργασία (ακόμη και βραχυπρόθεσμη ή αμειβόμενη με λιγότερα χρήματα),
- να συμμετέχουν σε προγράμματα για την ενεργό απασχόληση, δημόσια έργα, δημόσιες υπηρεσίες, κ.λπ.

Κάποια άτομα αποκλείονται από επαγγελματικές δραστηριότητες λόγω ηλικίας, υγείας ή οικογενειακής κατάστασης (π.χ. άτομα άνω των 68 ετών, συνταξιούχοι, άτομα με αναπηρίες, γονείς που φροντίζουν μικρά παιδιά, φροντιστές ατόμων που χρήζουν βοήθειας, συντηρούμενα τέκνα και οι προσωρινώς ασθενείς).

Οι παροχές χορηγούνται αφού πραγματοποιηθούν ορισμένες διαδικασίες εκ μέρους των αρμόδιων αρχών κοινωνικής πρόνοιας σχετικά με τους δικαιούχους (άτομα ή οικογένειες). Η εξέταση των συνθηκών διαβίωσης και οι κατ' οίκον επισκέψεις αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της αξιολόγησης που διενεργείται στο πλαίσιο του καθεστώτος πρόνοιας σε περίπτωση υλικής ανάγκης.

Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Ο συντονισμός των κανόνων της ΕΕ αφορά μόνο την κοινωνική ασφάλιση και όχι τις παροχές κοινωνικής πρόνοιας.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη

Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;

Η μακροχρόνια περίθαλψη απευθύνεται στις ακόλουθες ομάδες: ηλικιωμένους, άτομα με αναπηρίες και άτομα με χρόνιες ασθένειες που δυσκολεύονται να αυτοεξυπηρετηθούν και δεν έχουν πλήρη αυτονομία (κριτήρια που αφορούν την επιτέλεση των στοιχειωδών πράξεων της καθημερινής ζωής - Instrumental Activities of Daily Living (IADL)): παροχή βοήθειας στις οικιακές εργασίες, στο μαγείρεμα, στα ψώνια, στη μετακίνηση, στη συμμετοχή σε κοινωνικές δραστηριότητες, κ.λπ.). Καλύπτει επίσης όσους χρειάζονται περισσότερη φροντίδα (κριτήρια που αφορούν την επιτέλεση διαφόρων πράξεων της καθημερινής ζωής - ADL: παροχή βοήθειας για την προσωπική τους υγιεινή, για να ντυθούν, να φάνε, να ξαπλώσουν ή να σηκωθούν από το κρεβάτι, να καθίσουν ή να σηκωθούν από καρέκλα, να περπατήσουν και να προσανατολιστούν στο άμεσο περιβάλλον τους, κ.λπ.).

Τι καλύπτεται;

Στις θεσμικές υπηρεσίες που παρέχονται στο πλαίσιο της μακροχρόνιας περίθαλψης περιλαμβάνονται η κοινωνική πρόνοια (παροχή βοήθειας με δραστηριότητες αυτοεξυπηρέτησης) και η υγειονομική περίθαλψη (νοσηλευτική φροντίδα). Στη φροντίδα των εξαρτώμενων ατόμων στο σπίτι συνεισφέρουν οι μη επαγγελματίες φροντιστές (συγγενείς, φίλοι και λοιποί εθελοντές).

Η βασική παροχή που καταβάλλουν οι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας είναι το επίδομα φροντίδας. Πρόκειται για παροχή η οποία καταβάλλεται σε μη αυτοεξυπηρετούμενα άτομα ώστε να μπορούν να εξασφαλίζουν τη φροντίδα ή τις υπηρεσίες που χρειάζονται. Το ύψος του επιδόματος φροντίδας διαφέρει ανάλογα με την ηλικία των δικαιούχων (κάτω ή άνω των 18 ετών) και τον βαθμό εξάρτησης (βάσει αξιολόγησης των ικανοτήτων αυτοεξυπηρέτησης (ADL, IADL)). Οι δικαιούχοι καλύπτουν τα έξοδα φροντίδας από το επίδομα φροντίδας που λαμβάνουν από το κράτος.

Τα άτομα που χρήζουν φροντίδας δεν έχουν δικαίωμα επιλογής μεταξύ παροχών σε είδος και παροχών σε χρήμα. Μπορούν όμως να χρησιμοποιήσουν τις παροχές σε χρήμα (επίδομα φροντίδας) είτε για επαγγελματική είτε για μη επαγγελματική φροντίδα.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;

Η μακροχρόνια περίθαλψη των πολιτών δεν εξασφαλίζεται στο πλαίσιο ενός μόνο καθεστώτος, αλλά περιλαμβάνεται μερικώς στο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης και στο καθεστώς κοινωνικών υπηρεσιών, για τη διαχείριση του οποίου αρμόδιο είναι το υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Στο καθεστώς των κοινωνικών υπηρεσιών, η εξάρτηση από υπηρεσίες φροντίδας των ατόμων που δικαιούνται το επίδομα φροντίδας αξιολογείται από κοινωνικό λειτουργό που εργάζεται στην τοπική αρχή (αξιολογεί την εξάρτηση από κοινωνικής πλευράς) και από ιατρό (αξιολογεί την εξάρτηση από πλευράς υγείας). Επαναξιολόγηση διενεργείται όταν ο εξαρτώμενος συμπληρώσει την ηλικία των 18 ετών ή όταν παύσει να ισχύει η ιατρική γνωμάτευση, λόγω αλλαγής της κατάστασης της υγείας του ενδιαφερόμενου.

Οι υπηρεσίες φροντίδας παρέχονται στους εξαρτώμενους από επαγγελματίες φροντιστές είτε σε ιδρύματα είτε κατ' οίκον, με τη συμμετοχή μη επαγγελματιών φροντιστών (ιδίως κατ' οίκον).

Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης υπάγονται επίσης στους κανόνες της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης, όπως οι παροχές ασθενείας. Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε χρήμα καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα.*

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε είδος χορηγούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα ωσάν να ήσαστε ασφαλισμένος στη χώρα αυτή.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι

Για ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης που αφορούν περισσότερες από μία χώρες της ΕΕ, μπορείτε να αναζητήσετε τον φορέα με τον οποίο επιθυμείτε να επικοινωνήσετε στον κατάλογο φορέων που διατηρεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και διατίθεται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social-security-directory>.

Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (MOLSA):

Ministerstvo Práce a Sociálních Věcí

Na Poricním pravu 1

128 01 Praha 2

Ηλ. Ταχ.: posta@mpsv.cz

www.mpsv.cz

MOLSA

Τμήμα αγοράς εργασίας

sekce trhu práce

Na Poricním pravu 1

128 01 Praha 2

Ηλ. Ταχ.: posta@mpsv.cz, ssz@mpsv.cz

www.ssz.mpsv.cz

Τσεχική διεύθυνση κοινωνικής ασφάλισης:

Česká Správa Sociálního Zabezpečení

Krizova 25

225 08 Praha 5

Ηλ. Ταχ.: posta@cssz.cz

www.cssz.cz

Υπουργείο Υγείας:

Ministerstvo Zdravotnictví

Palackeho namesti 4

128 00 Praha 2

Ηλ. Ταχ.: verejnost@mzcr.cz

www.mzcr.cz/

Υπηρεσία για την επιστροφή εξόδων που καταβάλλονται στο εξωτερικό

Centrum mezistátních úhrad

nám. W. Churchilla 2

113 59 Praha 3

Ηλ. Ταχ.: info@cmu.cz

www.cmu.cz

Υπηρεσία απασχόλησης της Τσεχικής Δημοκρατίας - ΓΔ

Úřad práce České republiky- Generální ředitelství

Karlovo náměstí 1

128 01 Praha 2

E-mail: posta@uradprace.cz

Portal.mpsv.cz/upcr

Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές

Ορισμένες παροχές κοινωνικής ασφάλισης, οι λεγόμενες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα¹, παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου. Οι παροχές αυτές σε χρήμα δεν μπορούν επομένως να «εξαχθούν» σε περίπτωση εγκατάστασής σας σε άλλη χώρα της Ευρώπης, ακόμη και αν εξακολουθείτε να είστε ασφαλισμένος στην Τσεχική Δημοκρατία.

Οι ειδικές μη ανταποδοτικού τύπου παροχές που αναφέρονται για την Τσεχική Δημοκρατία είναι οι ακόλουθες:

- Επίδομα κοινωνικής πρόνοιας (νόμος περί κρατικής κοινωνικής πρόνοιας αριθ. 117/1995 Sb.).

¹ Βλ. παράρτημα Χ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 988/2009.